

Såmannssøndagen 2017

Det er såmannssøndag, oppkalt etter liknelsen jeg straks skal lese. Hør godt etter nå og prøv å legg merke til hva det er du tenker på når du hører.

Dette hellige evangeliet står skrevet hos evangelisten Lukas i det 8. kapitlet.

Mye folk strømmet nå til fra byene omkring. Da en stor mengde hadde samlet seg om ham, fortalte han en lignelse:

«En såmann gikk ut for å så kornet sitt. Og da han sådde, falt noe ved veien. Det ble tråkket ned, og fuglene under himmelen kom og spiste det opp. Noe falt på steingrunn, og det visnet straks det kom opp, fordi det ikke fikk væte. Noe falt blant tornebusker, og tornebuskene vokste opp sammen med det og kvalte det. Men noe falt i god jord, og det vokste opp og bar frukt, hele hundre ganger det som ble sådd.» Da han hadde sagt dette, ropte han ut: «Den som har ører å høre med, hør!»

Disiplene spurte ham hva denne lignelsen betydde. Han svarte: «Dere er det gitt å kjenne Guds rikes hemmeligheter. Men de andre får det i lignelser, for at de skal se, men ikke se, og høre, men ikke forstå. Dette er meningen med lignelsen: Såkornet er

Guds ord. De ved veien er de som hører det, men så kommer djevelen og tar ordet bort fra hjertet deres, for at de ikke skal tro og bli frelst. De på steingrunn er de som tar imot ordet med glede når de hører det. Men de har ingen rot; de tror bare en tid, og når de blir satt på prøve, faller de fra. Det som falt blant tornebusker, er de som nok hører ordet, men som på veien gjennom livet kveles av bekymringer, rikdom og nytelser så de ikke bærer fullmoden frukt. Men det i den gode jorden, det er de som hører ordet og tar vare på det i et fint og godt hjerte, så de er utholdende og bærer frukt.

Slik lyder det hellige evangeliet.

Ja, hva festet du deg ved i denne fortellingen? Jeg vet hva *jeg* tenker på. Gjennom veldig mange år var Såmannssøndagen fast familiegudstjenestedag i Grua kirke hvor jeg var før. 5.

klassingene kom i kirken og viste fram en dramatisering av fortellingen. De viste hvordan kornet fra Såmannens hånd spirte fram på likt ulikt vis, hvordan noe ble kvalt av torner, noe visnet på grunn av lite vann, noe fikk aldri røtter. Men noe falt i god jord og bar mye frukt. Og moralen er: Det gjelder å ha et fint og godt hjerte så såkornet, Guds ord kan bære god frukt. Tenker du også slik?

Jeg har hatt flere samtaler om denne liknelsen denne uken med folk rundt meg, både med prestekollegene i prostiet, med kollegene i staben og andre. Jeg har fått hjelp til å høre den på en litt annen måte enn jeg i familiegudstjenester i mange år har formidlet til de stakkars barna. Oscar, min gode venn og sykehusprest på Blakstad sykehus, sa det slik: «Denne teksten har nok hatt en fortolkningshistorie hvor vi på litt pietistisk vis har hatt fokus på oss selv, hvem er jeg, i stedet for å se på Gud og hans raushet. Og Såmannen i denne liknelsen er jo usedvanlig slumsete,» sa Oscar. «Han kaster kornet sitt ut over alt, bryr seg ikke om det lander på veikanten, på steingrunn eller i åkeren. Slik er Gud i sin store raushet.»

Takk til Oscar for et godt korrektiv – til *meg* i alle fall! Denne liknelsen handler ikke først og fremst om hva slags mennesker vi er, men hva slags Såmann Gud er: Raus og rettferdig.

Men det er minst to ting til som er verdt å snakke om i denne fortellingen. Det ene er dette kornet som såmannen sår. *Guds ord*, sier Jesus at det er. Det andre er hvilke resultater Guds ord gir, altså hva med disse fruktene?

La oss ta det første først. *Guds ord*, hva er så det – i denne fortellingen? Som jøde var Jesus opplært til å tenke på Guds ord som det som ga veiledning til livet. Det var først og fremst Moseloven, men også salmene, visdomslitteraturen og profetene. I jødisk tenkning var Gud ord «et lys for min fot og en lykt for min sti» (Salme 119,105). Det var den type veiledning som sørget for at man ikke tråkket feil og skadet seg selv og andre. «Jeg legger i dag foran deg livet og det gode og døden og det onde. (...) Velg da livet, så du og dine etterkommere skal du få leve,» fikk Israelittene beskjed om da de sto ved bredden til Jordan og skuet inn i Det lovede landet. (5 Mos 30,15.19b) For jødene var Moseloven selve hovedveien til Guds rike. For de som hørte Jesus når han snakket om Guds ord, har nok tankene gått til den veiledningen Loven og Skriftene ga.

Vi står delvis i denne tradisjonen og delvis i en ny. Mye av Moseloven passer ikke i vår sammenheng. Den var beregnet på et nomadefolk, et folk som skulle verne seg mot ytre fiender. Men noe står fast, og De ti bud er barnelærdom for de fleste i vår tradisjon også. Men for oss, og hvis jeg skal snakke på vegne av meg selv, er det helt *nye* gudsord som preger mitt syn på livet og på rett og galt. Først og fremst er det Jesu ord og

forbilde som er blitt viktige for meg, og kanskje også for deg?
Så hvilke *frukter* kan du se av Guds ord i ditt liv?

Da vi snakket om denne fortellingen i stabsmøtet på tirsdag, tok vi en runde, og spørsmålet jeg stilte var dette: Er det noen ord i bibelen som har betydd noe spesielt for deg i ulike situasjoner i livet? Jeg har fått lov til å gjengi de vitnesbyrdene mine venner i staben ga. De var vidt forskjellige og viktige alle sammen, og når jeg forteller det videre nå, er det for å sette *deg* på sporet så *du* kan tenke gjennom hva Guds ord har gjort med deg i ditt liv.

Den første fortalte følgende: «Da mor døde, og jeg var bare 20 år, tenkte jeg på det bibelverset som sier at vi ikke skal se oss rådville omkring (Jesaja 41,10) og det verset som sier: Jeg vil gi deg fremtid og håp. (Jes 29, 11) Jeg kunne slappe av i de ordene. De hjalp meg videre.»

Den andre fortalte at hun hadde hun fått med seg tradisjonen med såkalte *mannakorn* fra mormoren sin. Det var lapper med bibelvers man kunne trekke opp av krukke når man trengte trøst eller veiledning. «Når jeg kjenner at nå klarer jeg ikke mer, da trekker jeg et kort og får akkurat det jeg trenger. Det er et bevis

på at jeg går ikke alene, til tross for at det er akkurat det jeg føler,» sa hun.

Den tredje tok utgangspunkt i salmeverset, *Lær meg å kjenne dine veier*, eller som det står i Salme 16: *Du lærer meg livets vei*. «Det hjelper meg til ikke å bekymre meg for fremtiden og heller tenke at Gud har en plan, så bare slapp av, det ordner seg. Det er godt å ha den roen,» sa hun.

Den fjerde fortalte at hun fant frem til troen ved å lese i Bibelen. «I løpet av en juleferie leste jeg gjennom hele Det nye testamentet, og der traff jeg Jesus. Jeg ble omvendt fra å være negativ til kirkelig konfirmasjon til å bli troende som 14-åring. Jesus som skikkelse har blitt værende i min bevissthet, siden da,» fortalte hun.

Den femte fortalte om noe som den gamle soknepresten Tor Wagle en gang hadde sagt: «Vær tålmodig. La Gud få tid til å snakke med deg.» «Så en kveld ba jeg til Gud,» sa hun. «Er det noe du vil vise meg, Gud? Der og da følte jeg at jeg hadde en dialog med Gud. Det var en fin og spesiell og rar opplevelse.»

Den sjetten rundt bordet sa det slik: «Jeg har vært heldig å vokse opp i en familie der jeg vet at foreldrene er glad i meg. Å være

kristen er å være elsket av Gud. Da tåler man ganske mange ting,» sa han

Den siste sa at Jesusordet «Be så skal dere få, let så skal dere finne», var viktig for ham (Matt 7,7). «Da jeg gikk på ungdomsskolen, var jeg mye alene. En kveld ba jeg på om å finne noen å være sammen med. En stund senere fikk vi hund. En del år senere tenkte jeg over hvor glad jeg var fordi vi hadde vi denne hunden. Kanskje var det nettopp denne hunden jeg trengte, selv om jeg i utgangspunktet hadde sett for meg en med to ben og mindre hår. Gud svarer på en annen måte enn vi tror,» sa han.

Ja, her var et knippe små vitnesbyrd om hvordan Guds ord har slått rot og gitt frukter i livet til medarbeiderne i staben i Østenstad menighet. Så måtte jeg jo selv tenke over hvordan Guds ord har hjulpet meg i mitt liv. Jeg tror kanskje det viktigste for meg i det siste har vært det å kunne be om og få tilgivelse som Jesus lærer oss i Fadervår: «Tilgi oss vår skyld slik også vi tilgir våre skyldnere.» (Matt 6,12) Dette er ett av de grunnleggende prinsippene i Guds rike og hvor hadde jeg vært i dag hvis det ikke var for tilgivelsen?

Og så var det deg, da; hvordan har Guds ord hjulpet deg i ditt liv? Ta gjerne med deg spørsmålet i samtale med venner eller i bibelgruppen din, hvis du har en. Kanskje vil du se at Guds ord *har* preget livet ditt mer enn du var klar over. I så fall betyr det at du har vært mottakelig for Guds ord, men først og fremst betyr det at vi har en stor og raus Gud som aldri slutter å gi oss det vi har behov for, en Gud som kjenner oss og møter oss der vi er med akkurat de ordene vi trenger å høre.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd som var, er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.